

pietersma & spoelstra
ruimtelijke ordening en milieu

**Wijzigingsplan S. Veldstraweg 10
Den Ham
(nieuwbouw vleeskuikenstal)**

Gemeente Zuidhorn

Bezoekadres:

De Sânnen 28

9289 HK Drogeham

Postbus 31

9289 ZH Drogeham

T (0512) 36 99 00

F (0512) 36 99 01

E info@psrom.nl

TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE		pagina
HOOFDSTUK 1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding voor het plan	5
1.2	Planologische regeling	5
1.3	Leeswijzer	6
HOOFDSTUK 2	PLANBESCHRIJVING	7
2.1	Bestaande situatie	7
2.2	Toekomstige situatie	7
2.3.	Ruimtelijke karakteristiek van het gebied	8
HOOFDSTUK 3	BELEID	8
3.1	Rijksbeleid	10
3.2	Provinciaal beleid	10
3.3	Gemeentelijk beleid	11
HOOFDSTUK 4	VOORWAARDEN WIJZIGINGSBEVOEGDHEID	14
4.1	Criteria voor toepassing wijzigingsbevoegdheid	14
4.2	Belangenafweging toepassen wijzigingsbevoegdheid	16
HOOFDSTUK 5	OMGEVINGSASPECTEN	24
5.1	Milieuzonering	24
5.2	Geluid	24
5.3	Geur	25
5.4	Vermesting en verzuring (ammoniak)	25
5.5	Luchtkwaliteit	26
5.6	Externe veiligheid	28
5.7	Bodem	28
5.8	Ecologie	29
5.9	Archeologie	30
5.10	Water	31
5.11	Kabels en leidingen	32
5.12	Conclusie	32

HOOFDSTUK 6	JURIDISCHE PLANBESCHRIJVING	33
6.1	Toelichting op het juridische systeem	33
6.2	Toelichting op de bestemming	33
HOOFDSTUK 7	UITVOERBAARHEID	34
7.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	34
7.2	Economische uitvoerbaarheid	39
BIJLAGE 1	Geurberekeningen (verspreidingsmodel V-stacks)	
BIJLAGE 2	Fijnstofberekeningen (ISL3a – versie 2010)	
BIJLAGE 3	Berekeningen ammoniakdepositie (AAgrostacks)	
BIJLAGE 4	Toets Flora- en faunawet	
BIJLAGE 5	Archeologisch onderzoek	
BIJLAGE 6	Wateradvies	
BIJLAGE 7	Overlegreacties	
BIJLAGE 8	Advies Libau	

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding voor het plan

Op het perceel Sietse Veldstraweg 10 te Den Ham is een pluimveehouderijbedrijf gevestigd. Het bedrijf bestaat uit een viertal pluimveestallen en een bijbehorende agrarische bedrijfswoning. De ondernemer heeft het voornemen om een vijfde stal te bouwen om de dierbezetting in de toekomst te kunnen extensiveren. Deze extensivering is nodig in verband met regelgeving op het gebied van dierenwelzijn alsmede om te kunnen inspelen op marktontwikkelingen die zich binnen de pluimveesector voordoen.

De voorgenomen uitbreiding is in strijd met het ter plaatse vigerende bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Zuidhorn. Het plan bevat echter een ontheffingsmogelijkheid alsmede een wijzigingsbevoegdheid om de vigerende bestemming te wijzigen in die zin dat de bouw van de nieuwe pluimveestal kan worden toegelaten. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zuidhorn heeft zich in beginsel bereid verklaard planologische medewerking te verlenen aan het voornemen en brengt daarom het voorliggende plan in procedure.

1.2 Plangebied

Zoals uit het bovenstaande duidelijk is geworden omvat het plangebied het perceel Sietse Veldstraweg 10 nabij Den Ham. Het plangebied is indicatief weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: ligging van het plangebied

1. 3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van dit wijzigingsplan wordt het plan nader beschreven. Daarbij komt de huidige situatie aan bod en wordt vervolgens ingegaan op de toekomstige situatie. In hoofdstuk 3 wordt het beleidskader geschetst dat relevant is voor het plan. Daarbij wordt ingegaan op het provinciaal en gemeentelijk beleid. De criteria en voorwaarden waar aan moet worden voldaan bij toepassing van de onderhavige wijzigingsbevoegdheid worden in hoofdstuk 4 beschreven. Onderwerp van hoofdstuk 5 zijn de omgevingsaspecten waaraan de nieuwe ontwikkeling wordt getoetst. Hoofdstuk 6 beschrijft de juridische aspecten van het plan en tenslotte wordt de uitvoerbaarheid van het plan in hoofdstuk 7 toegelicht.

HOOFDSTUK 2. PLANBESCHRIJVING

2.1 Bestaande situatie

Op het bedrijfsperceel zijn in de huidige situatie een viertal stallen met een daarbij behorende bedrijfswoning aanwezig. De oudste drie stallen liggen achter de bedrijfswoning. Hierin worden ca. 98.000 stuks vleeskuikens gehouden. In 2006 is een vierde stal gerealiseerd direct aansluitend op en ten zuidoosten van de bestaande drie stallen. Deze stal huisvest ca. 42.000 vleeskuikens.

2.2 Toekomstige situatie

Het initiatief betreft de bouw van een vijfde stal met een oppervlakte van ca. 2.000 m², ten zuidoosten van de in 2006 gebouwde stal. Deze nieuwe stal is nodig met het oog op een verdere extensivering van de huisvesting van dieren. In de afgelopen jaren is de regelgeving voor dierenwelzijn steeds verder aangescherpt. Daarnaast valt ook vanuit de markt een ontwikkeling waar te nemen waarbij vraag ontstaat naar vlees van pluimvee dat onder verbeterde omstandigheden wordt gemest. Doel van de uitbreiding is om het bedrijf op de langere termijn in bedrijfseconomisch opzicht voldoende perspectief te geven.

In eerste instantie behelste het initiatief behalve de bouw van de beoogde stal, eveneens een (tijdelijke) toename van het aantal vleeskuikens. Hiervoor diende op grond van de omgevingsverordening van de provincie Groningen een ontheffing van Gedeputeerde Staten (GS) te worden verkregen. GS hebben in het najaar van 2012 deze ontheffing geweigerd. Ten gevolge van deze weigering is het plan bijgesteld en heeft de (agrarische) ondernemer besloten enkel de stal te bouwen, zonder toename van dieren. Op deze wijze kan het huidige aantal vergunde vleeskuikens op een grotere (vloer)oppervlakte worden gehouden, zodat de bedrijfsvoering minder intensief wordt. Hierdoor kan het bedrijf meegaan in diverse ontwikkelingen die zich op het gebied van dierenwelzijn voordoen, maar ook inspelen op huidige en toekomstige marktontwikkelingen, waarbij een toenemende vraag naar meer diervriendelijk geproduceerd vlees be-/ontstaat. Doel is om het bedrijf in meerderlei opzicht een duurzaam perspectief te bieden.

Het huidige aantal vleeskuikens dat op het bedrijf wordt gehouden (totaal ca. 140.000 stuks) zal na realisering van de beoogde stal over vijf stallen worden verdeeld. Voor een weergave van de situering van de nieuwe stal wordt verwezen naar figuur 2.

Figuur 2: situering toekomstige stal

2.3 Ruimtelijke karakteristiek van het gebied

Het plangebied maakt onderdeel uit van het Middag-Humsterlandgebied. Dit is een oud open wierdenlandschap met hoge landschappelijke en archeologische waarde. Dit gebied wordt vooral gekenmerkt door openheid en veel reliëf van wierden, dijken en oeverwallen en natuurlijke aardkundige patronen, die onder meer samenhangen met de voormalige kwelders, prielen en geulen. Het patroon van wegen en waterlopen is hier direct aan gerelateerd. Kenmerkend is ook de onregelmatige blokverkaveling, die soms nog zeer kleinschalig is. Karakteristiek zijn ook de historische gebouwen (borgen, kerken, boerderijen e.d.) en terreinen.

2.3.1 Ontstaansgeschiedenis

In de vijfde en zesde eeuw voor het begin van de jaartelling (Vroege Middeleeuwen) ontwikkelden zandplaten onder de Waddeneilanden zich tot kwelders met kweldergras. Deze gronden waren geschikt voor het houden van vee. In deze tijd vestigden zich de eerste bewoners in het gebied. Bewoning vond plaats op de hoger gelegen delen, de oeverwallen langs de kreek en geulen, die met de kwelderzoden werden opgehoogd. Zo ontstonden de eerste woonheuvels. Rond de jaartelling liet de zee steeds meer lagen slib op de zandplaten achter en stroomden kwelders minder vaak over, zodat het gebied zich steeds beter leende voor bewoning.

Er ontstonden in die periode steeds meer verhoogde woonheuvels, wierden genaamd. Sommigen werden wel drie meter hoog met genoeg ruimte voor vier of vijf boerderijen. Tussen de wierden ontstonden over de oeverwallen in de loop der tijd wegen.

In de Vroege Middeleeuwen krijgt de zee steeds minder invloed door de vorming van nieuwe kwelderwallen aan de oostkant van het gebied. Toch heeft het aantal inbraken van de zee tot gevolg dat de Lauwerszee ontstaat en Middag en Humsterland zich tot schiereilanden ontwikkelen. In de Middeleeuwen worden Middag en Humsterland weer één, doordat geulen en dijken langzaam verdwijnen, mede door de gestage aanvoer van slib. De bewoners van het gebied leggen dijken aan en polderen zo het nieuwe land in. Het (huidige) Reitdiep vormde echter nog steeds een potentieel gevaar. Om overstromingen te voorkomen werden langs het Reitdiep, op ruime afstanden, dijken aangelegd. Doordat de zee aan de buitenkant van de dijk lange tijd nieuw slib kon afzetten, werd het buitendijkse gebied hoger dan het gebied aan de binnenkant van de dijk.

Het plangebied vormt één van de erven in het wegdorpenlandschap in de klei van Humsterland. Den Ham is een wegdorp dat is ontstaan langs de oude Humsterlanddijk, de huidige Sietse Veldstraweg. Kenmerkend is het reliëf in de gronden, dat is ontstaan als gevolg van afzettingen vanuit de zee. Naast de dorpen op oude kreekruigen langs de dijken, liggen verspreid in het omliggende landschap kapitale boerderijen, die op huiswierden zijn gebouwd. De huidige boerderij binnen het plangebied is in de zeventiger jaren van de vorige eeuw gebouwd.

2.3.2 Bestaande functionele en ruimtelijke karakteristiek

De ontstaansgeschiedenis van het gebied is nog steeds aan het landschap af te lezen. De kenmerkende dijken, het reliëf als gevolg van de aanleg van wierden en dijken en het ontstaan van kwelderruggen, de onregelmatige blokverkaveling en het onregelmatige patroon van sloten (als restanten van voormalige kreken en geulen) en de geconcentreerde bebouwing op wierden (zoals Oldehove, Niehove, Saaksum en Garnwerd) zijn nog steeds als zodanig herkenbaar. Veel boerderijen staan in een dicht haag van groen en rondom een groot aantal boerderijen liggen (delen van) grachten en singels.

Het gebied wordt in de tegenwoordige tijd voor meerdere functies gebruikt. Eén van de belangrijkste functies van het gebied is de agrarische functie. Binnen het gebied is een groot aantal landbouwbedrijven gevestigd, die in hoofdzaak uit melkveehouderijen bestaan. Bewoning vindt plaats in de oude wierde- en wegdorpen en incidenteel in het buitengebied. Daarnaast heeft het gebied vanwege zijn karakteristieke landschappelijke en cultuurhistorische kenmerken een belangrijke recreatieve functie. Gezien de kleinschaligheid van het landschap, betreft het hier ook kleinschalige vormen van recreatie en toerisme.

HOOFDSTUK 3. BELEID

3.1 Rijksbeleid

Het beleid van het rijk op de ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit van Nederland tot 2040 is neergelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor deze belangen acht het Rijk zich verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Buiten deze 13 nationale belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) vormt het juridisch kader om het rijksbeleid te boren.

Het rijk kiest drie doelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

1. Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur;
2. Het verbeteren en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
3. Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

De 13 nationale belangen waarvoor het rijk zich verantwoordelijk acht, vloeien voort uit de hier voor genoemde 3 doelen. Deze belangen zijn gelijkwaardig aan elkaar en beïnvloeden elkaar onderling. In het SVIR is een eerste integrale afweging van deze belangen gemaakt. De benoemde rijksbelangen hebben geen betrekking op de ontwikkelingen die binnen het onderhavige plangebied zijn voorgenomen.

3.2 Provinciaal beleid

Het provinciaal omgevingsbeleid van de provincie Groningen is neergelegd in het Provinciale Omgevingsplan 2009-2013. Dit beleid heeft zijn juridische vertaling gekregen in de provinciale omgevingsverordening Groningen (POV). In deze verordening zijn regels gesteld waarmee bij het vaststellen van ruimtelijke plannen rekening moet worden gehouden. Op 20 maart 2013 is deze verordening partieel herzien.

In artikel 4.18, tweede lid van deze (herziene) verordening is bepaald dat in een wit gebied – waartoe het onderhavige plangebied behoort – een bestemmingsplan niet voorziet in uitbreiding van de oppervlakte van de bestaande stalvloer ten behoeve van intensieve veehouderij. Daarvan kan op grond van het vierde lid worden afgeweken wanneer de vergroting van de stalvloeroppervlakte noodzakelijk is om tegemoet te komen aan aangescherpte wettelijke eisen op het gebied van het milieu en/of ertoe strekt het welzijn van de te houden dieren te vergroten door de netto-beschikbare leefruimte voor het dier te vergroten. Voorwaarde daarbij is dat het aantal dieren zoals vergund niet mag toenemen.

De voorgestane uitbreiding van de bebouwing is noodzakelijk om de leefruimte van het huidige aantal vleeskuikens te vergroten. Zoals in hoofdstuk 4 is aangegeven, bestaat de noodzaak hiertoe vanwege regels voor dierenwelzijn en een toenemende vraag vanuit de markt (consument) naar meer diervriendelijk geproduceerd vlees. Het vergunde aantal vleeskuikens blijft derhalve ongewijzigd. Geconcludeerd kan worden dat de beoogde nieuwe stal passend is binnen het provinciale beleid met betrekking tot intensive veehouderijen en de regels daaromtrent in de POV.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Bestemmingsplan Buitengebied

Het vigerende ruimtelijke beleid voor het plangebied is neergelegd in het bestemmingsplan "Buitengebied". Daarin zijn de gronden bestemd als "Agrarisch-Agrarisch bedrijf" en nader aangeduid als 'intensieve veehouderij'. De gronden mogen worden gebruikt voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf (met uitzondering van boom- en sierkwekerijen en fruitteelt) met de daarbij behorende gebouwen, bouwwerken, erven, e.d.

In de bouwregels die onderdeel van deze bestemming uitmaken, is bepaald dat de oppervlakte die mag worden aangewend voor intensieve veehouderijen niet meer mag bedragen dan de oppervlakte die daarvoor werd aangewend op het tijdstip van tervisielegging van het ontwerpplan. Het plan bevat voorts de mogelijkheid om van deze bepaling ontheffing (artikel 4.4.1, lid f) te verlenen en een vergroting van de oppervlakte toe te staan, mits deze vergroting noodzakelijk is vanwege normen op het gebied van milieu en/of dierenwelzijn en het aantal dierplaatsen niet toeneemt.

Het perceelsdeel waar op de voorgenomen uitbreiding zal worden gerealiseerd valt deels binnen de voornoemde bestemming. Het zuidoostelijk deel van de te bouwen vleeskuikenstal valt binnen de bestemming "Agrarisch". Op grond van deze bestemming mogen de gronden worden gebruikt - voor zo ver relevant - voor:

- het agrarisch grondgebruik, met uitzondering van een boom- en/of sierkwekerij-, houtteelt- of fruitteeltbedrijf;
- de landschappelijke waarde in de vorm van openheid van het gebied.

Op deze gronden mogen geen agrarische bedrijfsgebouwen worden gebouwd. Het plan bevat echter wel een wijzigingsbevoegdheid om de bestemming te wijzigen in de bestemming "Agrarisch-Agrarisch bedrijf" teneinde het agrarisch bouwperceel te vergroten. Deze bevoegdheid is verbonden aan een aantal voorwaarden, te weten:

- de gronden moeten grenzen aan de bestemming "Agrarisch-Agrarisch Bedrijf";
- de gronden mogen geen dubbelbestemming "Waarde-Dijk", "Waarde-Kolk", "Waarde-Wierde invloedszone" hebben;
- de oppervlakte van het bestemmingsvlak mag na wijziging niet meer dan 2 ha bedragen;
- aantoonbaar is dat de wijziging uit bedrijfseconomisch oogpunt gewenst is.

Wanneer aan deze criteria kan worden voldaan, zal bij toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid een evenredige belangenafweging moeten plaatsvinden, zoals die in het bestemmingsplan is voorgeschreven. Bij deze belangenafweging moeten onderstaande aspecten worden betrokken:

- a. de mate waarin de waarden, welke het plan beoogt te beschermen, kunnen worden geschaad;
- b. de mate waarin de belangen van gebruikers en/of eigenaren van aanliggende gronden kunnen worden geschaad;
- c. de mate waarin de uitvoerbaarheid is aangetoond, waaronder de toelaatbaarheid op het gebied van milieu, externe veiligheid, waterhuishouding, ecologie en archeologie;
- d. de mate waarin de landschappelijke inpasbaarheid is aangetoond
- e. de mate waarin de verkeerssituatie wordt beïnvloed, waaronder begrepen de gevolgen voor de infrastructuur;
- f. het respecteren van de historisch gegroeide landschappelijke structuur;
- g. rekening houden met afstand tot andere ruimtelijke elementen;
- h. de toereikendheid van de infrastructuurle ontsluiting;
- i. een evenwichtige ordening, maatvoering en vormgeving van bedrijfsgebouwen;
- j. de inpasbaarheid van de erfinrichting in het landschapstype;
- k. onderzoek mogelijkheid van sloop van niet meer voor de bedrijfsvoering in gebruik zijnde opstallen, met uitzondering van monumentale of karakteristieke gebouwen).

3.3.2 Convenant Middag-Humsterland

Voor het gebied Middag-Humsterland is tussen de verschillen overheden een convenant gesloten met als doel het behoud van dit unieke gebied. In dit kader is een inrichtingsplan opgesteld om dit unieke cultuurlandschap ook voor de toekomst levend te houden, met een economisch gezonde en duurzame landbouw, met ruimte voor natuur en cultuurhistorie en recreatief gebruik. Met het convenant is als gezamenlijke verantwoordelijkheid voor deze kwaliteiten en ontwikkelingsmogelijkheden een kader van spelregels opgezet om in de toekomst wenselijk blijvende aanpassingen binnen de afgesproken kaders zo soepel mogelijk af te kunnen wikkelen. De landschapskenmerken waarvan behoud is overeengekomen zijn in het bestemmingsplan Buitengebied opgenomen.

Het gebied heeft daarom in het bestemmingsplan de bestemming "Agrarisch" en dubbelbestemmingen die de karakteristieken (reliëf, wierden, dijken en kolken) van het gebied bestemmen en beschermen. De karakteristieke openheid van het gebied is bestemd via de gebiedsbestemming "Agrarisch". Door middel van een aanlegvergunningstelsel zijn de waarden van het gebied beschermd.

Kern van het beleid voor de Nationale Landschappen is 'behoud door ontwikkeling'. In de Nationale Landschappen zijn geen nieuwe grootschalige ontwikkelingen toegestaan (bedrijventerreinen, woonwijken, recreatieterreinen en dergelijke). Overige ontwikkelingen vinden plaats met inachtneming van de bijzondere landschappelijke waarden van het gebied. In het bestemmingsplan zijn geen mogelijkheden voor grootschalige ontwikkelingen opgenomen. De overige ontwikkelingen zijn beperkt en gekoppeld aan bestaande bebouwde percelen. Zo kunnen agrarische bedrijven nog wel wat uitbreiden, maar pas na een landschapstoets en een keukentafelgesprek. Bij het intekenen van de agrarische bouwblokken is rekening gehouden met de ligging op de wierden. De bouwblokken liggen geheel op de wierden en niet (deels) er naast. Het sloten- en dijkenpatroon, het reliëf en de verkaveling worden beschermd door middel van bestemmingen (o.a. waardevolle sloten en dijken).

HOOFDSTUK 4. VOORWAARDEN WIJZIGINGSBEVOEGDHEID

Zoals eerder werd aangegeven, kan de voorgenomen uitbreiding worden gerealiseerd door toepassing te geven aan een wijzigingsbevoegdheid. Van deze wijzigingsbevoegdheid kunnen B&W gebruik maken als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan en na afweging van nader genoemde belangen, zoals deze in hoofdstuk 3 reeds zijn beschreven.

4.1 Criteria voor toepassing wijzigingsbevoegdheid

In deze paragraaf zal worden beschreven of de gevraagde uitbreiding van stalvloeroppervlakte voldoet aan de criteria die daarvoor in het bestemmingsplan zijn opgenomen.

a. Bestemming van de (aangrenzende) gronden

De gronden waar de wijzigingsbevoegdheid zal worden toegepast grenzen direct aan het perceelsdeel dat de bestemming “Agrarisch – Agrarisch bedrijf” heeft. Er ligt geen dubbelbestemming voor de genoemde waarden (Dijk, kolk en wierde - invloedszone) op de gronden. Aan deze twee gestelde voorwaarden kan dan ook worden voldaan.

b. Oppervlakte bestemmingsvlak

Na toepassing van de onderhavige wijzigingsbevoegdheid zal de totale oppervlakte van het bestemmingsvlak “Agrarisch – Agrarisch bedrijf” 2 ha. beslaan. Hiermee wordt voldaan aan de voorwaarde dat de oppervlakte van het bestemmingsvlak na wijziging niet meer mag bedragen dan 2 ha.

c. Bedrijfseconomische noodzaak

Ontwikkelingen binnen de pluimveehouderij

Het belang van de aanvrager/ondernemer om deze vijfde stal te kunnen bouwen vloeit rechtstreeks voort uit het zekerstellen van het toekomstperspectief van het bedrijf. De afgelopen jaren is het bedrijf – en de pluimveehouderij in het algemeen – geconfronteerd met aanvullende en aangescherpte regelgeving op het gebied van huisvesting van het vee. Deze regelgeving heeft enerzijds betrekking op het realiseren van emissiearme stalsystemen met als doel de ammoniakemissie van pluimveehouderijen terug te brengen en anderzijds op normen voor dierenwelzijn.

Niet alleen vanuit de overheid, maar ook vanuit de markt is aandacht voor dierenwelzijn. Consumenten worden zich gaandeweg steeds meer bewust van dierenwelzijn. Dit leidt tot een toenemende vraag naar vlees dat op een meer diervriendelijke manier wordt geproduceerd. Het staat buiten kijf dat deze ontwikkelingen zich de komende jaren zullen voortzetten en het dierenwelzijn een prominentere rol zal krijgen in de vleesproductie. Dit betekent dat het houden van pluimvee een toenemend ruimtebeslag met zich meebrengt. Deze ontwikkelingen nopen pluimveehouders tot een andersoortige bedrijfsvoering. Wat dit concreet betekent wordt in het onderstaande weergegeven.

Wettelijke regels voor dierenwelzijn

De Europese richtlijn voor dierenwelzijn is in Nederland in het Vleeskuikenbesluit 2010 geïmplementeerd. Dit besluit is op 1 januari 2011 in werking getreden. In dit besluit zijn normen opgenomen voor de bezettingsgraad van vleeskuikenstallen. De voorgeschreven bezettingsgraad kan variëren tussen 33 kg/m², 39kg/m² en 42 kg/m². Bij elk van deze bezettingsnormen behoort een eigen pakket aan normen voor dierenwelzijn. Naarmate er meer vleeskuikens per vierkante meter worden gehouden, zijn de normen voor dierenwelzijn strenger. Vleeskuikenhouders kunnen een keuze maken voor één van deze drie bezettingsgraden. De daarbij behorende welzijnseisen hebben betrekking op:

- luchtventilatie, licht en strooisel;
- voorkomen van pootaandoeningen;
- normen voor diersterfte.

In de huidige bedrijfssituatie is gekozen voor een zo groot mogelijk aantal vleeskuikens per stal, nl. ca. 42 kg/m². Omgerekend zijn dit ca. 21 vleeskuikens per m², uitgaande van een slachtgewicht van ongeveer 2 kg per kip. De bezetting van de huidige vier stallen voldoet aan deze norm, maar kan niet aan de twee lagere normen voldoen. Het bedrijf wil fysieke ruimte creëren om aan de hiervoor genoemde lagere bezettingsgraden te kunnen voldoen. Daarnaast bestaat de verwachting dat de normen voor dierenwelzijn in de toekomst nog verder zullen worden aangescherpt.

Ontwikkelingen vanuit de markt

Zoals gezegd, ontstaat van uit de markt een toenemende vraag naar diervriendelijk geproduceerd vlees. Voorbeelden hiervan zijn o.a. bedrijven als KLM (catering) en Albert Heijn. Dit leidt ertoe dat vleeskuikenhouders contracten aangaan met leveranciers om langzaam groeiende kippen op de markt te brengen. Daarbij worden door het Productschap voor Pluimvee en Eieren (PVE) eisen gesteld aan o.m. de tijd waarbinnen de vleeskuikens gemest worden (minimaal 56 dagen) en het aantal te houden dieren. Dit aantal bedraagt 25kg/m² hetgeen omgerekend 12 tot 15 vleeskuikens per m² betekent, afhankelijk van het gewicht.

Daarnaast bestaan regels voor het hebben van een zogenaamde vrije uitloop van de kuikens, zoals dit ook bij leghennen reeds speelt. Een vrije uitloop bestaat uit een overkapt deel dat direct aan de stal grenst en is afgezet met gaas. Vanuit de stal kunnen de kippen in deze overdekte buitenruimte komen. De normen voor de omvang van een vrije uitloop bedragen momenteel ca. 20% tot 30% van de staloppervlakte.

Gevolgen voor de bedrijfsvoering

Al deze ontwikkelingen leiden er toe dat steeds meer ruimte nodig zal zijn voor het houden van een bepaald aantal vleeskuikens. Om op termijn een rendabel en duurzaam bedrijf te kunnen blijven uitoefenen, zal het bedrijf mee moeten in deze reeds in gang gezette ontwikkelingen.

Het houden van diervriendelijk en langzaam groeiend pluimvee betekent dat de bezettingsgraad binnen het bedrijf van ca. 21 vleeskuikens/m² terug zal moeten gaan naar ca. 12 tot 15 vleeskuikens/m². Wanneer het bedrijf meegaat of liever gezegd mee moet in de ontwikkelingen die gaande zijn en **geen** nieuwe stalruimte kan worden gebouwd, betekent dat voor het bedrijf dat het huidige aantal vergunde kippen van 140.000 teruggebracht moet worden met 30% tot 50%. Dit betekent een onaanvaardbare afname van bedrijfsomvang en dus van bedrijfsomzet. Tegenover deze forse afname aan omzet staan tegelijkertijd hogere kosten. Het bedrijf heeft forse investeringen moeten plegen voor het aanpassen van de stalsystemen van drie bestaande stallen ten behoeve van de reductie van ammoniakemissie. Eén en ander zal tot gevolg hebben dat het bedrijf op termijn niet meer levensvatbaar zal zijn.

Op grond van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat er een aantoonbare bedrijfseconomische noodzaak bestaat voor het bouwen van een extra stal.

4.2 Belangenafweging toepassen wijzigingsbevoegdheid

Nu in de voorgaande paragraaf is gebleken dat het plan voldoet aan de criteria die voor de wijzigingsbevoegdheid zijn opgenomen, zal een belangenafweging moeten plaatsvinden, waarbij de invloed van het planvoornemen op de onderstaande aspecten wordt betrokken.

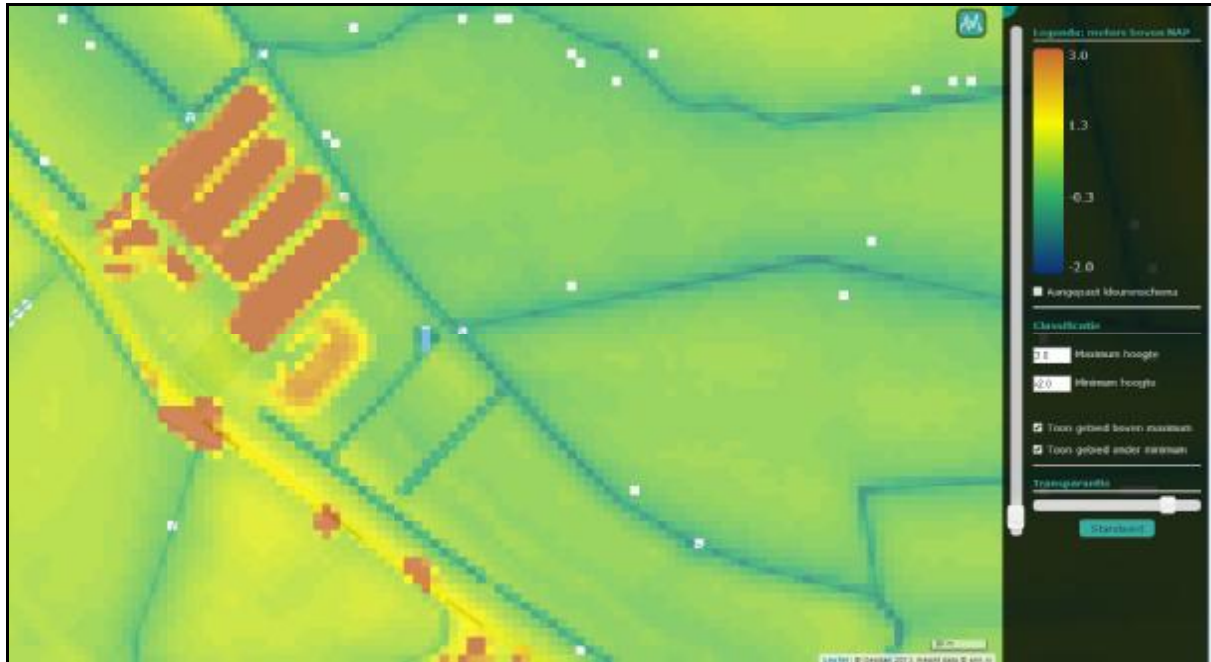
a. Waarden, welke het plan beoogt te beschermen

De belangrijkste waarden die het bestemmingsplan ter plaatse van het plangebied en zijn directe omgeving beoogt te beschermen, zijn het agrarische belang en de landschappelijke belangen. Het plangebied maakt onderdeel uit van het gebied Middag-Humsterland. Dit gebied is in het verleden aangewezen als Nationaal Landschap. De gronden waar op de bestemmingswijziging betrekking heeft, hebben in het moederplan (bestemmingsplan Buitengebied) de bestemming "Agrarisch". Uit de planregels kan worden afgeleid dat deze gronden behalve voor het agrarisch grondgebruik, tevens zijn bestemd voor de landschappelijke waarde van het gebied – in de vorm van openheid –, bos- en/of natuurelementen (kleiner dan 2 ha), infrastructurele voorzieningen en natuurvriendelijke oevers ter weerszijden van een watergang.

Reliëf

Aanvullend is op deze gronden de bestemming "Waarde – reliëf" gelegd. Daarmee zijn de gronden mede bestemd voor het behoud, de bescherming en/of het herstel van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden, zoals deze tot uitdrukking komen in de al dan niet zichtbare hoogtes of laagtes in het landschap en daarmee samenhangende geomorfologische en cultuurhistorische waarden. Ook de omliggende gronden van het plangebied hebben deze bestemmingen.

In figuur 3 is een hoogtekaart opgenomen, waarop de hoogte van de gronden binnen het plangebied en zijn omgeving zijn weergegeven.

Figuur 3 Hoogtekaart ter plaatse van het plangebied (bron: www.ahn-geodan.nl/ahn/)

Op de kaart valt af te lezen dat de gronden die ten oosten van de Sietse Veldstraweg liggen, lager gelegen zijn dan de gronden ten westen van de weg. Deze gronden vormen de laagte van één van de vele wadgeulen, waarmee tot in de Middeleeuwen de zee het land binnendrong. De Sietse Veldstraweg is gelegen op de voormalige Humsterlanddijk. De hoger gelegen gronden die ten westen van de dijk liggen, zijn ontstaan door de jarenlange afzettingen van de zee tegen de dijk in de Middeleeuwen.

De bouw van de beoogde stal zal geen invloed van betekenis zal hebben op het reliëf dat zich thans voordoet in het gebied waarbinnen het plangebied ligt. In de bestaande bedrijfssituatie is ter plaatse van de nieuwe stal een sleufsilos aanwezig. Deze silos is omgeven met een aarden wal. In figuur 3 is ter plaatse van het plangebied en de directe omgeving de hoogte van de gronden weergegeven. De betreffende wal (ten oosten van de laatste stal) kan als verhoging op deze hoogtekaart worden waargenomen.

Er vindt geen afgraven of ophogen van gronden plaats ten behoeve van de bouw, welke van invloed kunnen zijn op dit reliëf. In de toekomstige situatie zal door de bouw van de nieuwe stal de bestaande sleufsilos moeten opschuiven in oostelijke richting. Ook voor de aanleg van deze sleufsilos, zullen geen gronden worden afgeschoven. De voorgenomen ingrepen zullen om die reden geen invloed hebben op de hoogteligging van de gronden, zoals die zich in de huidige situatie voordoen.

Openheid

Voor wat betreft het open karakter van het landschap ter plaatse, kan in de eerste plaats worden gesteld ieder bouwwerk in beginsel een verdichting van het landschap betekent. De vraag die echter in het kader van de bescherming van de landschappelijke openheid moet worden beantwoord, is of de nieuw te bouwen stal deze kenmerkende openheid wezenlijk en in onevenredige mate aantast. Wanneer de bouw van de nieuwe stal in dit licht wordt beoordeeld, kan worden geconstateerd dat toevoeging van een vijfde stal in relatie tot de reeds bestaande agrarische bedrijfsbebouwing, slechts een beperkte invloed op de openheid van het landschap heeft en deze openheid niet in onaanvaardbare mate aantast.

De nieuwe stal wordt op korte afstand van en parallel aan de bestaande stallen geplaatst. Hierdoor wijzigt het zijaanzicht van de zuidzijde van het bedrijf in beperkte mate, doordat de bestaande stallen reeds bepalend zijn voor het zijaanzicht. De nieuwe stal wordt korter dan de bestaande (vierde) stal. De visuele vergroting manifesteert zich dan ook vooral aan de voor- en achterkant van het bedrijf. Het bebouwingsfront wordt als gevolg van de nieuwe stal ca. 30 meter breder en doet daarmee geen onevenredige afbreuk aan de openheid. Bovendien is de nieuwe stal voor ongeveer de helft van de breedte gesitueerd binnen het vigerende bouwvlak, zoals dat in het moederplan is opgenomen. De overschrijding van dit (vigerende) bouwvlak, die reden heeft gegeven voor het vergroten daarvan door middel van het onderhavige wijzigingsplan, bedraagt derhalve ca. 12 meter. In relatie tot de totale breedte van het huidige vigerende bouwvlak van ca. 134 meter is deze verbreding relatief beperkt.

Voor de landschappelijke inpassing van de stal wordt verwezen naar hetgeen is beschreven onder ad d van deze paragraaf.

b. De belangen van gebruikers en/of eigenaren van aanliggende gronden kunnen worden geschaad

De gronden die rondom het plangebied zijn gelegen, zijn in agrarisch gebruik. De bouw van een extra stal zal niet tot aantasting van de belangen van gebruikers en/of eigenaren van deze gronden leiden.

c. De uitvoerbaarheid van het plan, waaronder de toelaatbaarheid op het gebied van milieu, externe veiligheid, waterhuishouding, ecologie en archeologie

Bij dit onderdeel van de belangenafweging zal de invloed van het planvoornemen op diverse omgevingsaspecten moeten worden beoordeeld. In hoofdstuk 5 worden alle omgevingsaspecten die relevant zijn voor het plan beoordeeld, waarnaar hier kortheidshalve wordt verwezen.

d. De landschappelijke inpasbaarheid

Het landschap van de gemeente Zuidhorn bestaat voor een groot deel uit open polderlandschappen. Het gebied is in de Middeleeuwen op de zee gewonnen door projectmatige landaanwinningen.

Dijken (of oude dijkpatronen) in het landschap laten nog zien hoe deze landaanwinningen in het verleden plaats hebben gevonden. Het onderhavige plangebied is gelegen in het gebied Middag-Humsterland, waarvan de ontstaansgeschiedenis nog is af te lezen.

Het pluimveehouderijbedrijf bevindt zich in het wegdorpenlandschap in de klei van Humsterland. De Sietse Veldstraweg is gelegen op de oude Humsterlanddijk. Het gebied maakt deel uit van het grotere gebied Middag-Humsterland, dat in 2005 de status van Nationaal Landschap heeft gekregen. Middag en Humsterland vormden voormalige, middeleeuwse eilanden in de Lauwerszee. De eilanden werden omgeven door kreekruggen langs de dijken waarop de dorpen zijn ontstaan. In perioden van hoogwater liep het tussenliggende land onder water. Bewoning in dit gebied was slechts mogelijk op terpen of wierden. Vanaf de middeleeuwen zijn de wadgeulen tussen de eilanden geleidelijk aan dichtgeslibd en verland door afzettingen vanuit zee.

Kenmerkend voor het landschap ter plaatse zijn de openheid, de aanwezigheid van oude zeedijken, een onregelmatige blokverkeveling en het reliëf als gevolg van afzettingen vanuit de zee. Het oorspronkelijke patroon van wadgeulen is nog steeds terug te vinden in de gebogen vormen van kreken en percelen.

Huidige en nieuwe erfsituatie

In verband met de landschappelijke inpassing van de nieuw te bouwen stal is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld¹. De inhoud van dit advies is in het onderstaande samengevat weergegeven.

De bedrijfswoning is aan de Sietse Veldstraweg gesitueerd. Achter deze woning ligt een drietal stallen. In 2006 is ten zuidoosten van deze stallen een vierde stal gerealiseerd. Vanwege de aanwezigheid van beschermde oude kreken aan de noord- en oostzijde van het erf heeft het bedrijf altijd alleen kunnen uitbreiden in oost- en zuidoostelijke richting. Het beeld van het erf verandert dan ook vooral aan deze zijde.

Ten tijde van de bouw van de vierde stal heeft de initiatiefnemer veel geïnvesteerd in de aanleg van beplanting op het erf. Langs de noordzijde van het erf staan essen en aan de voorzijde is een esdoornhaag geplant. Het is wenselijk om aan de achterzijde (oostzijde) van het perceel afschermdende beplanting aan te brengen. Dit is in het verleden niet gebeurd, omdat in de achtergevels van de bestaande stallen ventilatoren aanwezig waren, waardoor beplanting op korte afstand daarvan niet mogelijk was. Daar komt bij dat langs de achterzijde van het perceel een sloot loopt. In verband met het onderhoud van deze sloot moet een strook van 5 meter vrij worden gehouden.

¹ Landschappelijke inpassing – Erf Abma, Sietse Veldstraweg 10, Den Ham, Bureau Bakker-Weenink, 31 mei 2012

Figuur 4: toekomstige erfsituatie

De nieuw te bouwen stal zal eveneens aan de zuidoostzijde van de in 2006 gebouwde stal worden opgericht. Om aan de achterzijde van de nieuwe stal beplanting aan te kunnen brengen, zal deze stal minder diep worden. Aan de achterzijde en parallel aan de zijgevel daarvan zal een grondwal met beplanting worden aangelegd. Aan de achterzijde zal deze beplanting in de vorm van een gesloten boomsingel worden aangebracht, terwijl deze aan de zijkant een meer transparant karakter krijgt door het planten van solitaire bomen. Het stalsysteem van de drie oudere stallen die achter de bedrijfswoning liggen zal in verband met milieuregelgeving moeten worden vervangen. Daarbij zal een ander type ventilatoren worden geplaatst, zodat het aanbrengen van beplanting ook achter deze stallen tot de mogelijkheden zal behoren.

Aan de zuidoostzijde van het perceel is de aanwezige sloot verbreed tot een vijver. Deze vijver zal naar het meer representatieve deel van het perceel aan de voorzijde (zuidzijde) worden verplaatst, waar de vijver meer passend wordt geacht. Bovendien kan deze vijver tevens een functie hebben als waterberging ter compensatie van de toename aan verhard oppervlak. In figuur 4 is de landschappelijke inpassing van de toekomstige erfsituatie in beeld gebracht.

e. De beïnvloeding van de verkeerssituatie, waaronder begrepen de gevolgen voor de infrastructuur; toereikendheid van de infrastructurele ontsluiting

De bouw van de nieuwe stal zal niet tot een toename van het vergunde aantal vleeskuikens leiden. Er zal dan ook geen toename van verkeersbewegingen ontstaan na realisering van deze stal. Mogelijk zal het aantal verkeersbewegingen in de toekomst zelfs afnemen, doordat de mestrondes van meer diervriendelijk geproduceerd vlees een langere periode beslaan en het aantal mestrondes op jaarbasis zal afnemen. Dit betekent dat er minder vaak zal worden uitgeladen en de daar uit voortvloeiende verkeersbewegingen zullen afnemen. De afwikkeling van het huidige bedrijfsverkeer kan zich via de N983 en vervolgens via de N355 goed afwickelen.

f. Historisch gegroeide landschappelijke structuur

Het plangebied ligt in een laagte die de scheiding vormde tussen de schiereilanden Middag en Humsterland. Hier bevond zich de voormalige bedding van het Peizerdiep. Bij hoog water stroomde het zeewater het achterland in via deze bedding. Om overstromingen te voorkomen zijn aan weersijzen van deze laagte dijken aangelegd. Het plangebied ligt tussen de Hamsterdijk, die in de 14^e eeuw is aangelegd (en waar nu de Sietse Veldstraweg op ligt) en de Reitlandjesdijk uit de 15^e eeuw.

Het schiereiland Middag is een voormalig kweldergebied dat door de vroegere loop van het Peizerdiep, maar ook door een uitgebreid stelsel van kreken werd doorsneden. Deze voormalige kreken zijn terug te vinden in de vele kromme sloten en de onregelmatige blokverkaveling die daar uit is ontstaan. In figuur 5 is een kaart van het gebied uit de 8^e tot 10^e eeuw opgenomen, waarop de bedding van het Peizerdiep goed valt te zien.

De van oudsher in deze laagte voorkomende structuur van kreken en onregelmatige blokverkaveling wordt door de bouw van de beoogde stal niet aangetast. De nieuwe stal zal, in aansluiting op de bestaande stallen, binnen de bestaande kavelbegrenzing worden gesitueerd, zodat het kavelpatroon niet wordt aangetast. Ook de kenmerkende sloot, die aan de noordoostzijde van het plangebied grenst, wordt als gevolg van de bouw van de stal niet aangetast. Er zal voldoende afstand ten opzichte van deze sloot worden aangehouden. De nieuwe bebouwing zal dan ook geen aantasting van deze structuurkenmerken met zich meebrengen. Voor wat betreft de inpassing van de stal in het open landschap wordt verwezen naar hetgeen hierover reeds onder ad d is aangegeven.

g. Afstand tot andere ruimtelijke elementen

In de directe omgeving van het plangebied bevindt zich het dorp Den Ham. De afstand tussen de zuidelijke uitloper van de dorpsbebouwing en het plangebied bedraagt ca. 500 meter. Behalve het dorp Den Ham, bevindt zich op wat grotere afstand van het plangebied leen drietal overige ruimtelijke elementen van betekenis. Ten oosten van het plangebied ligt op een afstand van ca. 800 meter het kerkje van Harkema. Dit kerkje vormt een kopie van de Abdijkerk van Aduard, die fungeerde als de voormalige ziekenzaal van het klooster Aduard. Meer naar het noordoosten ligt op grotere afstand ca. 1.200 meter het kerkdorp Fransum.

Aangenomen wordt dat de wierde uit de 5^e tot 8^e eeuw stamt. De wierde bestaat uit een boerderij, een woonhuis en een romaans kerkje gestaan. Tenslotte bevindt zich op een afstand van ca. 1.500 meter ten noordwesten van het plangebied de Piloersemaborg. De Piloersemaborg of Hamsterborg is de laatste boerderijborg in Nederland en is thans in gebruik als hotel. De afstand van het plangebied ten opzichte van deze elementen is echter relatief groot, zodat het bouwplan hier geen tot nauwelijks invloed op zal hebben.

Verder is de achter het perceel aanwezig sloot een belangrijk ruimtelijk element. De nieuwe bebouwing blijft echter op voldoende afstand van de sloot en er vinden geen ingrepen in het verloop van de sloot plaats.

Voor het overige komen geen natuurelementen of andere ruimtelijke elementen van betekenis in de directe omgeving van het plangebied voor.

h. Evenwichtige ordening, maatvoering en vormgeving van bedrijfsgebouwen; inpasbaarheid van de erfinrichting in het landschapstype

In het gebied Middag-Humsterland komen veel karakteristieke boerenerven met grote herenboerderijen en een aangebouwde bedrijfsruimte. Het erf voor het woonhuis bestaat vaak uit een (grote) siertuin. Om het perceel ziet men in veel gevallen een gracht en bijbehorende beplanting. In het bestemmingsplan Buitengebied zijn de bouw mogelijkheden waar mogelijk aan de achterkant van het perceel toegekend. Zo kan de ruimte die aan de voorzijde van het erf verloren gaat vanwege het gebruik als tuin zoveel mogelijk worden gecompenseerd aan de achterzijde van het erf. Het karakteristieke erf blijft zo in stand en nieuwe bebouwing komt achter het voorhuis, tuin en gracht te staan.

Hoewel de agrarische bebouwing die binnen het onderhavige plangebied aanwezig is geen karakteristieke boerderij betreft, is bij de inrichting van het agrarisch bedrijfsperceel, waar mogelijk, wel rekening gehouden met deze kenmerken van het boerenerf. De bedrijfswoning is aan de voorzijde van het erf gesitueerd. Het deel van het erf voor deze woning en het resterende voorerf is ingericht als tuin. De oorspronkelijke drie stallen liggen achter deze bedrijfswoning, haaks ten opzichte van de weg gesitueerd. De meest recente uitbreiding (2006) in de vorm van de vierde stal is op één lijn met de bestaande stallen gebouwd. De reden daarvoor is dat achter deze stallen het perceel wordt begrensd door een sloot die kenmerkend voor het oude slotenpatroon van Middag-Humsterland is en vanuit dat opzicht bescherming geniet. Een verdere substantiële uitbreiding aan de achterzijde van de bestaande bedrijfsbebouwing is om die reden niet mogelijk.

Ook de nieuw op te richten stal zal in dezelfde lijn als de overige vier stallen worden geplaatst en zal qua vormgeving bij de bestaande staltypen aansluiten. Hierdoor ontstaat eenheid in bebouwing en een logische en compacte ordening van de gebouwen op het erf. De ruimte die nog aan de achterzijde aanwezig is tussen de bebouwing en de sloot, zal worden benut voor de landschappelijke inpassing van het perceel.

Zoals onder ad d (landschappelijke inpasbaarheid) al is aangegeven, zal langs de randen van het perceel aan de achterzijde en parallel aan de zijgevel daarvan een grondwal met beplanting worden aangelegd. Aan de achterzijde zal deze beplanting in de vorm van een gesloten boomsingel worden aangebracht, terwijl deze aan de zijkant een meer transparant karakter krijgt door het planten van solitaire bomen. Aan de zuidoostzijde van het perceel is de aanwezige sloot verbreed tot een vijver. Deze vijver zal naar het meer representatieve deel van het perceel aan de voorzijde (zuidzijde) worden verplaatst, waar de vijver meer passend wordt geacht. Al met al kan worden geconcludeerd dat met de huidige en toekomstige erfinrichting zo veel als mogelijk aansluiting is gezocht bij de inrichting van boerenerven, zoals deze van oorsprong in het gebied voorkomt.

i. Sloop van niet meer voor de bedrijfsvoering in gebruik zijnde opstallen, met uitzondering van monumentale of karakteristieke gebouwen

Binnen het plangebied komen geen agrarische bedrijfsgebouwen voor die niet meer voor de bedrijfsvoering in gebruik zijn. Sloop van gebouwen is derhalve niet aan de orde.

HOOFDSTUK 5. OMGEVINGSASPECTEN

De voorgenomen bedrijfsuitbreiding kan mogelijk effecten op de omgeving van het plangebied hebben. Daarbij valt te denken aan aspecten als hinder die mogelijk van het bedrijf uitgaat, bijvoorbeeld in de vorm van geluid, geur en stof, beschermde plan- en diersoorten alsmede archeologische waarden die binnen het plangebied voorkomen, e.d. Voor vele van dergelijke aspecten zijn wettelijke regels en/of normen vastgelegd. In het onderstaande zal nader worden ingegaan op die omgevingsaspecten die relevant kunnen zijn voor het onderhavige plan.

5.1 Milieuzonering

Ter bescherming van de leefkwaliteit is het aanbrengen van een ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende en milieugevoelige functies noodzakelijk. Om die reden moet worden onderzocht of in de directe omgeving van het perceel milieugevoelige functies aanwezig zijn en in welke mate de bedrijfsactiviteiten, die vanuit het plangebied worden uitgeoefend, hinderlijk zijn voor deze (gevoelige) functies.

In de VNG-brochure “Bedrijven en milieuzonering” zijn de meest voorkomende vormen van bedrijvigheid beoordeeld op grond van hun hinderlijkheid en aan de hand daarvan verdeeld in een zestal milieucategorieën. Op grond van de mate van milieuhinderlijkheid wordt geadviseerd een bepaalde afstand ten opzichte van gevoelige functies aan te houden, zoals woningen, scholen, e.d. Deze afstandnormen zijn indicatief van aard.

5.2 Geluid

In het kader van geluid is de *Wet geluidhinder* van toepassing. Doel van deze wet is het terugdringen van hinder als gevolg van geluid en het voorkomen van een toename van geluidhinder in de toekomst.

Geluidsbronnen binnen de inrichting

De belangrijkste geluidbron van het bedrijf vormen de stalventilatoren. In de nieuw te bouwen stal zal een eindgevelventilatiesysteem worden aangebracht. De ventilatoren zullen in de achtergevel (noordoostzijde) worden geplaatst. De dichtstbijzijnde woning, Sietse Veldstraweg 11, ligt op een afstand van meer dan 100 meter. Gelet op deze ruime afstand, zal de geluidbelasting op deze woning ruimschoots binnen de normen van de *Wet geluidhinder* blijven.

Wegverkeerslawaaï

Voor wat betreft het geluidaspect dat afkomstig is van verkeersbewegingen, kan het volgende worden opgemerkt. Zoals reeds in paragraaf 4.2, onder e is aangegeven, zal de uitbreiding met een nieuwe stal geen extra verkeersbewegingen genereren. Naar verwachting zullen de verkeersbewegingen juist afnemen en zal in dit opzicht een gunstiger geluidssituatie voor de directe omgeving ontstaan.

5.3 Geur

De Wet geurhinder en veehouderij vormt het toetsingskader voor geur. Deze wet geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object. Deze normen hebben enkel betrekking op geur die vrijkomt bij het houden van dieren in stallen. Andere geurbronnen, zoals de opslag van veevoer en mest buiten gebouwen, mestverspreiders en dergelijke worden niet door de wet geregeld.

Voor dieren waarvoor een geuremissiefactor is opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij wordt de geurbelasting berekend en getoetst met het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen gebieden die tot de bebouwde kom moeten worden gerekend en gebieden die daar niet toe behoren. Het begrip bebouwde kom is niet gedefinieerd in de wet, maar uit de Memorie van Toelichting blijkt dat de aard van de omgeving bepalend is voor de ligging van een inrichting binnen of buiten de bebouwde kom. Dit zijn gebieden met aaneengesloten bebouwing die in overwegende mate een woon- of verblijfsfunctie heeft en waarin veel mensen per oppervlakte-eenheid ook daadwerkelijk wonen en/of verblijven.

De bebouwing in de directe omgeving van het projectgebied bestaat in overwegende mate uit agrarische bedrijfsbebouwing, afgewisseld met incidenteel voorkomende woningen. Er is geen sprake van concentratie van bebouwing. De dichtstbijzijnde kern is De Ham en ligt op een afstand van ca. 1 km van het projectgebied. Het gebied en zijn omgeving kunnen als buitengebied worden aangemerkt.

De dichtstbijzijnde geurgevoelige objecten van derden vormen de woningen Sietse Veldstraweg nrs. 8, 9, 11 en 12, Ds. Koppiusweg 46 en Lageweg 2. De woningen aan de Sietse Veldstraweg liggen in het buitengebied waar een geurnorm van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ geldt. De laatstgenoemde twee woningen liggen binnen de bebouwde kom van Den Ham. Daar geldt een geurnorm van $2 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. De geurimmissie vanwege het bedrijf in de situatie na uitbreiding is berekend met het verspreidingsmodel V-stacks. Deze zijn als bijlage 1 bij deze toelichting gevoegd. Uit deze berekeningen blijkt dat de geurbelasting van deze objecten binnen de genoemde wettelijk normen blijven. In deze berekeningen is nog uitgegaan van een toename van het aantal dieren. In het onderhavige planvoornemen is daarvan geen sprake meer. Dit zal in ieder geval geen negatieve invloed op de geursituatie hebben.

5.4 Vermesting en verzuring (ammoniak)

5.4.1 Wet Ammoniak en Veehouderij

De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) stelt regels in verband met de emissie van ammoniak die vrijkomt uit dierenverblijven in relatie tot voor ammoniak kwetsbare gebieden. Ammoniakemissie uit andere bronnen, zoals mestopslag en –verwerking wordt in deze wet niet geregeld. De wet heeft ten doel kwetsbare gebieden te beschermen tegen de nadelige gevolgen van de uitstoot van ammoniak uit veehouderijen die in en nabij dergelijke kwetsbare gebieden zijn gelegen.

Het gaat daarbij om verzuringsgevoelige gebieden die zijn gelegen binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De oprichting van nieuwe vee-houderijen is op grond van de wet niet toegelaten binnen kwetsbare gebieden en een zone van 250 meter daar omheen.

De locatie voor de nieuw te bouwen stal is niet gelegen binnen een gebied dat op grond van de Wav als een kwetsbaar gebied moet worden aangemerkt of in een zone om een dergelijk gebied. Dat betekent dat er geen directe beperkingen zijn volgens de wet.

5.4.2 Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij

Behalve de Wav is de Algemene Maatregel van Bestuur ammoniakemissie huisvesting veehouderij (Besluit huisvesting) van toepassing. Met dit besluit wordt invulling gegeven aan het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Het besluit bepaalt dat dierenverblijven waarvoor emissiearme huisvestingssystemen beschikbaar zijn, op den duur emissiearm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden.

De vleeskuikens worden in de huidige situatie gehouden in een viertal stallen. De in 2006 gebouwde (vierde) stal is voorzien van een emissiearm stalsysteem (RAV E 5.6 stal met mixluchtventilatie). Dit stalsysteem heeft een emissie van 0,037 kg NH₃ per dierplaats per jaar. De nieuw te bouwen stal zal uiteraard met een emissiearm stalsysteem worden uitgevoerd (RAV code E 5.11 stal met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag in combinatie met een warmtewisselaar). De emissie van dit staltype bedraagt 0,021 kg NH₃ per dierplaats per jaar.

Ook de oudere stallen twee en drie zijn inmiddels omgebouwd tot emissiearme stallen (RAV E 5.110). Stal één is en blijft uitgerust met RAV E 5.100 (overige huisvestingssystemen). De emissie hiervan bedraagt 0,08 kg NH₃ per dierplaats per jaar. In verband met intern salderen behoeft dit stalsysteem niet te worden aangepast. De toegepaste stalsystemen voldoen hiermee aan de waarden uit het Besluit huisvesting.

Verwacht wordt dat de ammoniakemissie verder zal afnemen door de bouw van de vijfde stal. Zoals eerder aangegeven, zal het bestaande aantal vleeskuikens over vijf in plaats van vier stallen worden verdeeld. Hierdoor zullen er in de stallen met de hoogste ammoniakemissie per dierplaats minder dieren worden gehouden en zullen er verhoudingsgewijs meer kuikens in de stallen met een lagere emissie per dierplaats zijn. Per saldo zal naar verwachting de emissie afnemen.

5.5 Luchtkwaliteit

In de Wet luchtkwaliteit (2007) zijn normen opgenomen voor de kwaliteit van de buitenlucht. Deze normen hebben betrekking op de concentraties in de buitenlucht van een aantal luchtverontreinigende stoffen. Het betreft de stoffen zwaveldioxide, stikstofdioxide, stikstofdioxide, fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}), lood, koolmonoxide en benzeen.

Deze wetgeving vloeit voort uit normen voor luchtkwaliteit die door de Europese Unie zijn gesteld.

Om aan deze Europese normen te voldoen zijn in Nederland extra maatregelen nodig, met name voor fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂). De Nederlandse overheid heeft hiervoor het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) opgesteld. Projecten die van dit NSL deel uitmaken hoeven niet afzonderlijk aan de wettelijke normen te worden getoetst. De uitbreiding van agrarische bedrijfsbebouwing vormt geen NSL-project, zodat een afzonderlijke toetsing aan de Wet luchtkwaliteit vereist is.

Bij het opstellen van ruimtelijke plannen die gevolgen kunnen hebben voor de luchtkwaliteit moet worden aangetoond dat bij de uitvoering van dat plan:

- de wettelijke grenswaarden voor de genoemde stoffen niet worden overschreden, dan wel
- bij een beperkte toename van de concentratie van één of meer van de genoemde stoffen door een met het project samenhangende maatregel/effect de luchtkwaliteit per saldo verbetert, dan wel
- het project *niet in betekenende mate* bijdraagt aan de concentratie van een stof waarvoor een grenswaarde is opgenomen.

Fijnstof vanwege verkeer

Nu als gevolg van de voorgenomen uitbreiding van bebouwing geen extra verkeersbewegingen ontstaan, zal er in dat opzicht geen verslechtering van de luchtkwaliteit optreden. Ook de aard van de bedrijvigheid heeft geen effecten voor de luchtkwaliteit ter plaatse, zodat in dit opzicht geen belemmeringen voor de uitbreiding bestaan. Bovendien zijn in de gemeente Zuidhorn geen knelpunten bekend wat betreft luchtkwaliteit.

Fijn stof vanuit de stallen

Vanuit de stallen van het pluimveehouderijbedrijf zal een emissie van fijn stof in de vorm van huid-, mest-, voer- en strooiseldeeltjes plaatsvinden. Daarnaast wordt voor de verwarming van de stallen gebruik gemaakt van een houtkachel. In verband hiermee is een berekening voor de uitstoot van fijn stof conform model ISL3A (versie 2010) uitgevoerd. In deze berekening werd nog uitgegaan van een toename van het aantal vleeskuikens met 42.000, zoals aanvankelijk het voornemen was. Uit de berekening blijkt dat de som van de achtergrondwaarde en de emissies vanuit de inrichting niet leiden tot overschrijding van de jaargemiddelde grenswaarden en het aantal dagoverschrijdingen buiten de inrichting. De berekening is als bijlage 2 bij de toelichting gevoegd.

Nu het voornemen is gewijzigd en er geen toename van dierplaatsen zal zijn, zal een gunstiger situatie ontstaan dan uit de berekeningen naar voren komt. Geconcludeerd kan worden dat het plan geen negatieve invloed op de luchtkwaliteit ter plaatse zal hebben.

5.6 Externe veiligheid

Ter voorkoming van onveilige situaties is regelgeving vastgelegd met als doel om zowel individuele personen als groepen mensen een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Dergelijke ongevallen kunnen ontstaan doordat binnen bedrijven wordt gewerkt met gevaarlijke stoffen, maar ook het transport van gevaarlijke stoffen brengt risico's met zich mee. Tenslotte kunnen ook buisleidingen voor transport van gevaarlijke stoffen in dit verband risicovol zijn. De risico's worden bepaald aan de hand van het zogenaamde plaatsgebonden risico (voor individuen) en het groepsrisico (voor groepen mensen). Voor deze drie situaties is verschillende wet- en regelgeving van toepassing, waarop onderstaand zal worden ingegaan.

Externe veiligheid inrichtingen

Op grond van het Besluit externe veiligheid Inrichtingen (Bevi) moet afstand worden aangehouden tussen risicovolle en risicogevoelige functies. Risicovolle functies betreffen hoofdzakelijk bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken, welke veiligheidsrisico's opleveren voor hun directe omgeving. Het onderhavige bedrijf vormt geen inrichting die onder de werkingssfeer van het Bevi valt. In de omgeving van het bedrijf doen zich geen risicovolle inrichtingen voor die van invloed op het plangebied zijn. Bovendien vormt de op te richten nieuwe stal in dit opzicht geen (beperk) kwetsbaar object in de zin van het Bevi.

Weg- en railtransport gevaarlijke stoffen

De huidige regelgeving voor transport van gevaarlijke stoffen over weg, spoor en water staat beschreven in de circulaire 'Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' (Crnvgs), die te zijner tijd zal worden vervangen door het 'Besluit transportroutes externe veiligheid' (Btev)).

Het bedrijf is gelegen aan de N983. Over deze weg vindt nauwelijks vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Buiten het plangebied komen geen andere wegen of spoorlijnen voor die in dit opzicht veiligheidsrisico's met zich meebrengen. Bovendien behelst de aanvraag, waarop de onderhavige ruimtelijke onderbouwing ziet, de nieuwvestiging van een pluimveestal. Er is dan ook geen sprake van het oprichten van een nieuw (beperkt) kwetsbaar object.

Transport gevaarlijke stoffen via buisleidingen

Voor transport van gevaarlijke stoffen via buisleidingen geldt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). In de nabijheid van het plangebied komen geen buisleidingen voor transport van gevaarlijke stoffen als bedoeld in voornoemd besluit.

5.7 Bodem

Bij het opstellen van ruimtelijke plannen moet rekening worden gehouden met de bodemkwaliteit ter plaatse. Belangrijkste regelgeving in dit verband is de *Wet bodembescherming*. Voorkomen moet worden dat als gevolg van bodemverontreiniging gezondheidsrisico's ontstaan.

De gronden van het plangebied zijn in het verleden in gebruik en eigendom geweest bij het agrarisch bedrijf. De verwachting is dan ook dat er geen sprake is van bodemverontreiniging en dat de bodem geschikt is voor de nieuwe functie.

5.8 Ecologie

Bij elk ruimtelijk plan dient met het oog op de natuurbescherming rekening te worden gehouden met de *Natuurbeschermingswet* en de *Flora- en faunawet*. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in bescherming van gebieden en van soorten.

Met betrekking tot de *gebiedsbescherming* gaat het om de bescherming van gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en/of om gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000-gebied.

Natura 2000

Om de natuur in Europa als geheel te beschermen en te ontwikkelen, werken de lidstaten van de Europese Unie samen aan een Europees netwerk van natuurgebieden, het Natura 2000-netwerk. De aanwijzing van Nederlandse natuurgebieden die deel uitmaken van dit netwerk is inmiddels in gang gezet. Natura 2000-gebieden in Nederland worden beschermd door de Natuurbeschermingswet 1998. Om schade aan natuurwaarden binnen Natura 2000-gebieden te voorkomen bepaalt de Natuurbeschermingswet dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de aanwezige soorten niet mogen plaatsvinden zonder vergunning.

Het plangebied zelf valt niet binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn de duinen van Schiermonnikoog, de Bakkeveense duinen, het Leekstermeer, Lauwersmeer en het Zuidlaardermeer. Deze gebieden liggen op meer dan 25 kilometer afstand van het projectgebied. Gelet op deze relatief grote afstand, is het onwaarschijnlijk dat de voorgenomen uitbreiding significant (negatieve) gevolgen voor deze gebieden zal hebben.

Voor wat betreft de stikstofdepositie vanuit het plangebied op deze natuurgebieden, wordt het volgende opgemerkt. In verband met het eerdere voornemen om de oprichting van de beoogde stal te combineren met een uitbreiding van het aantal dierplaatsen is de ammoniakdepositie op deze natuurgebieden berekend met behulp van AAgro-Stacks. Uit deze berekeningen (zie hiervoor bijlage 3) blijkt dat er sprake is van een afname van de ammoniakdepositie en er geen negatieve effecten voor de genoemde gebieden te verwachten zijn.

Nu het onderhavige plan geen toename van dierplaatsen zal de ammoniakemissie om die reden ook niet toenemen. Zoals in paragraaf 5.4 al is aangegeven, zal er waarschijnlijk zelfs sprake zijn van een afname, omdat het huidige aantal vleeskuikens verdeeld wordt over een vijftal stallen en de/het toegepaste c.q. toe te passen stalsystemen een afname van de ammoniakemissie zullen bewerkstelligen.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied is niet gelegen binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur of in de directe nabijheid daarvan.

De *soortenbescherming* vindt primair plaats via de *Flora- en faunawet*. Op grond van deze wet mogen beschermde planten en dieren (en hun verblijfsplaatsen), die als zodanig in de wet zijn aangewezen, niet verstoord, verontrust of gedood worden.

In verband met de realisering van de vierde stal is in 2006 een toetsing in verband met deze wet uitgevoerd². De volledige onderzoeksrapportage is als bijlage 4 bij deze toelichting gevoegd. Uit dit onderzoek is destijds naar voren gekomen dat het onderzoeksgebied bestaat uit intensief gebruikt grasland. De vegetatie op het terrein is vrij soortenarm en beschermde soorten of soorten van de Rode Lijst zijn niet aangetroffen. Alle voorkomende planten zijn (zeer) algemeen en duiden op voedselrijke omstandigheden.

Door de bouw van de vierde stal zullen kleine zoogdieren een (klein) gedeelte van hun foerageergebied kwijtraken, maar daarbij zal de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komen. Daarnaast komen in het gebied broedvogels voor. De randen van het gebied zijn geschikt als broedgebied voor zangvogels. Om die reden moet bij het uitvoeren van werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen.

Nu de beoogde, vijfde stal in hetzelfde gebied zal worden opgericht, direct naast de genoemde vierde stal, zullen de resultaten van het in 2006 verrichte onderzoek kunnen worden gebruikt om inzicht te krijgen in de ecologische waarden van het projectgebied. Ook bij de bouw van deze stal zal rekening moeten worden gehouden met het broedseizoen. Voor het overige komen naar verwachting geen beschermde soorten flora en fauna voor waarmee bij de realisering van de toekomstige stal rekening moet worden gehouden.

5.9 Archeologie

Het verdrag van Malta beoogt het cultureel erfgoed in de bodem te beschermen. Eén van de doelstellingen van het Verdrag van Malta is de afstemming van het archeologisch belang met de ruimtelijke ordening. Daarom heeft de wetgever ervoor gekozen om de bescherming van het archeologisch erfgoed in te bedden in de ruimtelijke ordening. Op grond van de Monumentenwet 1988 moeten gemeenten bij de vaststelling van een bestemmingsplan rekening houden met archeologische waarden en verwachtingen (art. 38a). In verband hiermee is een verkennend archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In verband met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden in de gronden van het plangebied is in verband met de bouw van de vierde stal in 2006 een verkennend archeologisch onderzoek uitgevoerd³.

² Toetsing Flora- en faunawet voor de bouw van een stal in Den Ham, Buro Bakker, te Assen, juli 2006

³ Inventariserend archeologisch veldonderzoek aan de Sietse Veldstraweg te Den Ham, archeologisch onderzoeks- en adviesbureau De Steekproef, Zuidhorn, 12 juli 2006

Omdat destijds ook de onderhavige (vijfde) stal al was voorzien, is bij het uitvoeren van het onderzoek ook de locatie van deze vijfde stal betrokken.

De resultaten van dit onderzoek hebben uitgewezen dat nader onderzoek niet nodig is (verwezen wordt naar bijlage 5 van de toelichting). Het onderzoeksgebied is op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) aangewezen als een gebied met een middelhoge trefkans op archeologische waarden. In het verleden zijn in het gebied geen vondsten gedaan. Het gebied is in het verleden nimmer bebouwd. Tijdens het veldonderzoek zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen, zoals oud puin, houtskool of fosfaatlagen. Voor vervolgonderzoek bestaat derhalve geen aanleiding.

5.10 Water

Vanwege het belang van het water in de ruimtelijke ordening, moet bij nieuwe ruimtelijke plannen worden aangegeven op welke wijze in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. De verplichting hiertoe vloeit voort uit het bepaalde hieromtrent in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Waterschappen moeten daarom in een vroeg stadium betrokken worden bij het opstellen van ruimtelijke plannen.

Het voorontwerp van dit wijzigingsplan is in het kader van het wettelijk verplichte overleg ex artikel 3.1.1. van het Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro) aan het waterschap Noorderzijlvest voorgelegd. Het waterschap heeft aangegeven in te kunnen stemmen hetgeen in dit plan omtrent de waterhuishoudkundige aspecten is aangegeven. Het volledige advies is opgenomen in bijlage 6. Voor de waterhuishouding zal rekening met het onderstaande worden gehouden.

Compensatie verharding

De verharding op het terrein neemt met circa 1.900 m² toe. Hierdoor wordt water versneld afgevoerd. Het hemelwater zal deels worden afgevoerd door middel van infiltratie. Het overige hemelwater wordt geloosd op open water. Dit kan via de sloten die om het bedrijfsperceel liggen en de aan de voorzijde van het perceel aan te brengen vijver. Deze heeft een oppervlakte van ca. 200 m². Hoewel het waterschap Noorderzijlvest in het buitengebied slechts compensatie van verhard oppervlak vraagt voor oppervlakteverhardingen van meer dan 2.500 m² en er in die zin geen compensatieverplichting geldt, kan de toename aan verharding met het voornoemde voldoende worden gecompenseerd.

Afvalwater

Schoon regenwater kan binnen het projectgebied deels in de bodem infiltreren en daarnaast op het oppervlaktewater worden geloosd. Afvalwater in de vorm van spoelwater vanuit de stallen wordt – evenals in de huidige bedrijfssituatie - afgevoerd naar de spoelwaterkelder.

Schouwwatergang

De sloot rondom het terrein is een schouwwatergang. Deze wordt jaarlijks door het waterschap geschouwd. Het onderhoud van deze sloot rust echter bij de eigenaar. In verband hiermee is een strook van 5 meter gereserveerd.

5.11 Kabels en leidingen

Binnen het plangebied of in de buurt hiervan zijn geen kabels en leidingen aanwezig waar rekening mee gehouden dient te worden.

5.12 Conclusie

Op grond van hetgeen in de voorgaande paragrafen over de diverse omgevingsaspecten aan de orde is gekomen, kan worden geconcludeerd dat er geen belemmeringen bestaan voor het toepassen van de onderhavige wijzigingsbevoegdheid en de daaruit voortvloeiende vergroting van het bouwvlak.

HOOFDSTUK 6. JURIDISCHE PLANBESCHRIJVING

6.1 Toelichting op het juridische systeem

Het onderhavige wijzigingsplan regelt de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden van de gronden binnen het plangebied. Het gebruik van de gronden wordt vastgelegd in de bestemmingsregels en op een digitale verbeelding. Dit vormt het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan. In de toelichting wordt de keuze voor de bestemming gemotiveerd.

Door middel van een wijzigingsbesluit worden de relevante artikelen uit het bestemmingsplan “Buitengebied” van toepassing verklaard op het plangebied. Naast de planregels van algemene aard betreft het in het bijzonder de planregels, zoals die in artikel 4 “Agrarisch - Agrarisch Bedrijf” zijn opgenomen.

6.2. Toelichting op de bestemming

Agrarisch- Agrarisch Bedrijf

De bestemming ‘Agrarisch- Agrarisch Bedrijf’ voorziet primair in het gebruik van gronden en gebouwen ten behoeve van de uitoefening van het agrarisch bedrijf (met uitzondering van boom- en/of sierkwekerijen of fruitteeltbedrijven). Ingeval de gronden als zodanig zijn aangeduid, mogen deze ook worden gebruikt voor de uitoefening van een intensieve veehouderij. Het plangebied is van een dergelijke aanduiding voorzien.

Behalve voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf, zijn de gronden mede bestemd voor landschappelijke inpassing, behoud en herstel van cultuurhistorische waarden, een kleinschalig kampeerterrein, kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen, bed & breakfast-accommodatie, en een aan-huis-verbonden beroep.

Binnen de bestemming is bebouwing in de zin van agrarische bedrijfsbebouwing en een daarbij behorende bedrijfswoning met aan-, uit- en bijgebouwen. De totale inhoud van de bedrijfswoning met aan-, - uit- en bijgebouwen mag maximaal 1.000 m³ of de bestaande inhoud bedragen. Daarnaast zijn andere bouwwerken, zoals kunstmest- en of voedersilo’s, drijfmestsilo’s, sleufsilo’s, kuilvoerplaten, mestplaten e.d. toegestaan. De bebouwing moet in beginsel geconcentreerd op het perceel worden opgericht.

HOOFDSTUK 7. UITVOERBAARHEID

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt in de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

7.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het voorontwerp van het wijzigingsplan is op 23 juli 2013 voor (het wettelijk verplichte) overleg ex artikel 3.1.1 Bro aan provincie en waterschap gezonden. Dit overleg heeft geleid tot de onderstaande reacties. De volledige reacties zijn opgenomen in bijlage 6 van deze toelichting.

Waterschap Noorderzijlvest

Waterschap Noorderzijlvest gaf bij brief van 19 augustus 2013 te kennen dat zij zich prima kan vinden in paragraaf 5.9 Water van de toelichting. Het waterschapsbeleid wordt volgens het Waterschap goed in paragraaf 5.9 weergegeven en ook de waterhuishoudkundige aspecten zijn benoemd. Wel wijst het Waterschap erop dat geschreven wordt dat een strook van 5 meter zal worden gereserveerd langs de schouwwatergang, zodat het Waterschap deze watergang kan onderhouden. Daarbij stelt het Waterschap dat de watergang inderdaad jaarlijks wordt geschouwd, maar dat het onderhoud rust bij de aangrenzende eigenaren. Het reserveren van ruimte ten behoeve van machinaal onderhoud is volgens het Waterschap prima, maar niet noodzakelijk.

Reactie

Voor wat betreft de uitvoering van het onderhoud is de toelichting aangepast. Voor het overige nemen wij met genoegen kennis van de reactie van het Waterschap.

College van Gedeputeerde Staten van Groningen

Het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Groningen (hierna: college van GS) reageerde bij brief van 19 september 2013. Het college van GS stelt dat het wijzigingsplan in strijd is met artikel 4.34 van de Omgevingsverordening en verzoekt het college van B&W het plan niet verder in procedure te brengen. Hierna wordt ingegaan op de argumenten van het college van GS en geven wij een reactie gegeven.

Onder verwijzing naar de motieven die zijn aangedragen bij de weigering van de ontheffing/verklaring van geen bedenkingen d.d. 15 januari 2013, meldt het college van GS dat zij in de gewijzigde aanvraag (de bouw van een vijfde stal zonder dat het aantal dieren toeneemt) geen aanleiding ziet om terug te komen op haar standpunt.

De provincie heeft in het verleden al aangegeven en benadrukt dat de huidige situatie als eindbeeld moet worden gezien en dat met dit eindbeeld de grens is bereikt van wat in de context van het Middag-Humsterland als landschappelijk aanvaardbaar.

Al bij de bouw van de vierde stal is een maatvoering bereikt, die is afgestemd op die van de bestaande stallen en op de vorm van de kavel met slootpatroon. Door een verdere uitbreiding zal het bedrijf een schaal bereiken, die - in samenhang met de functie van intensieve veehouderij - afbreuk doet aan de beleving van Middag-Humsterland als gaaf cultuurhistorisch waardevol en kleinschalig landschap. Het gaat daarbij niet specifiek om de vraag hoe de vijfde stal is ingepast of ingeplant, maar veel meer om de vraag wat het effect van deze schaalvergroting is op de beleving van de kleinschaligheid, die het Middag-Humsterland zo karakteriseert. Het feit dat het aantal dieren dit keer niet toeneemt, doet niet af aan en staat los van dit standpunt.

Het college van GS geeft aan dat Middag-Humsterland een oud open wierdenlandschap betreft, dat gekenmerkt wordt door een aantal bijzonder belangrijke karakteristieke waarden op het gebied van onder meer natuur, landschap, archeologie en cultuurhistorie. Het gaat om een gebied met een open karakter, waarin veel reliëf te vinden is van wierden, dijken, oeverwallen en natuurlijke aardkundige patronen, die op hun beurt weer samenhangen met voormalige kwelders, prielen en geulen. Kenmerkende waarden zijn verder de wegen en waterlopen, de onregelmatige - en soms zeer kleinschalige - blokverkaveling en de historische gebouwen (borgen, kerken, boerderijen e.d.) en terreinen.

Ook het Rijk heeft zijn bescherming op het Middag-Humsterland gericht door dit landschap in 2004 als Nationaal Landschap aan te wijzen. Het Rijk duidt de nationale landschappen aan als gebieden met internationaal zeldzame of unieke en nationaal kenmerkende landschapskwaliteiten en in samenhang daarmee bijzondere natuurlijke en recreatieve kwaliteiten. Het Rijk acht provincies en gemeenten verantwoordelijk voor het scheppen van de voorwaarden die nodig zijn om de kernkwaliteiten te behouden en te verbeteren. De provincie Groningen heeft ter bescherming van de in Middag-Humsterland onderscheiden waarden regels - in onder meer artikel 4.34 van de omgevingsverordening - gesteld, opdat ongewenste ontwikkelingen - die de kwaliteit van het gebied kunnen aantasten - worden voorkomen.

Het college van GS is van mening dat de voor het perceel Sietse Veldstraweg 10 beoogde schaalvergroting zo'n ongewenste ontwikkeling is, omdat deze ruimtelijke ontwikkeling buiten de grenzen gaat van wat voor het Middag-Humsterland als aanvaardbaar kan worden gezien. Het college van GS vindt niet dat het college van B&W zich in redelijkheid op het standpunt kan stellen dat deze schaalvergroting nog inpasbaar is in de historisch gegroeide kleinschalige landschapsstructuur van het Middag-Humsterland.

Reactie landschappelijke inpassing

Voor wat betreft de verwijzing naar de motieven die horen bij de aangehaalde weigering zijn ons inziens alleen de punten punt f en g van het besluit van 15 januari 2013 nog van belang. De punten a tot en met e doen niet meer ter zake en laten wij verder buiten beschouwing. Dit aangezien sprake is van een wijzigingsplan dat in het kader van vooroverleg formeel op 23 juli 2013 is aangeboden en daarom getoetst dient te worden aan de Omgevingsverordening laatstelijk gewijzigd op 20 maart 2013.

Bovendien is nu sprake is van een voorgenomen uitbreiding *zonder toename van dieraantallen*. Dit was niet het geval bij het principeverzoek waarover GS besloten op 15 januari 2013.

In het besluit van 15 januari 2013 ging het college van GS onder punt f in op de criteria 'respecteren historisch gegroeide landschapsstructuur', 'afstand houden tot ruimtelijke elementen', 'goede infrastructuurle ontlasting', 'zorgvuldige evenwichtige ordening', 'maatvoering en vormgeving van de bebouwing/een erfinrichting afgestemd op het zorgvuldig inpassen in het landschapstype'. Onder punt g ging het college van GS ten slotte in op de afweging met betrekking tot het bedrijfsbelang.

Voor wat betreft de onder punt f genoemde criteria merken wij op dat Paragraaf 4.2 *Belangenafweging wijzigingsbevoegdheid* van het wijzigingsplan op deze criteria ingaat. Naar onze mening wordt in paragraaf 4.2 per criterium duidelijk gemotiveerd dat wordt voldaan aan de wijzigingscriteria van het bestemmingsplan en daarmee ook aan de criteria zoals genoemd onder punt f. Voor de goede orde merken wij op dat de wijzigingscriteria van de wijzigingsbevoegdheid overeen komen met de criteria die stonden genoemd in de Omgevingsverordening, die gold ten tijde van vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied (artikel 4.22, lid 8 POV 17 juni 2009). Bij de laatste herziening van de Verordening (20 maart 2013) is artikel 4.22 vervangen en verplaatst naar artikel 4.19a. Genoemde criteria komen terug in artikel 4.19a lid 4.

Daarnaast is een tweetal nieuwe criteria toegevoegd, te weten: 'rekening houden met woon- en leefklimaat van direct omwonenden' en 'nachtelijke lichtuitstraling'. In paragraaf 4.2 onder punt b wordt ingegaan op belangen van gebruikers en/of eigenaren van derden en wordt aangetoond (in samenhang met het voldoen aan milieuhygiënische wet- en regelgeving) dat voldoende rekening wordt gehouden met het leefklimaat van omwonenden. Voor wat betreft de nachtelijke uitstraling van licht merken wij op dat dit aspect primair behoort bij de beoordeling van uitbreiding van staltypes die horen bij melkveehouderij-bedrijven. In onderhavig geval volstaan wij hier met de constatering dat sprake is van een dichte stal, waardoor geen sprake is van lichtuitstraling.

Over het standpunt van het college van GS dat de uitbreiding niet past in het gaaf cultuurhistorisch waardevol en kleinschalig landschap Middag-Humsterland merken wij het volgende op. Dat sprake is van een gaaf cultuurhistorisch waardevol landschap onderschrijven wij. De exponenten die dat tot uiting brengen zijn dan ook geregeld in het bestemmingsplan buitengebied. Daarbij wijzen wij onder andere op de regelingen voor de bescherming van dijken, wierden, archeologische terreinen, onregelmatige verkaveling, reliëf, openheid en karakteristieke wegen.

Voor het onderhavige wijzigingsplan is het bepaalde in de provinciale verordening, zoals die op 20 maart 2013 is herzien, en voor zover dit relevantie heeft voor het onderhavige plan, van toepassing en vormt deze verordening het provinciaal toetsingskader.

Het standpunt van het college van GS met betrekking tot dit wijzigingsplan moet dan ook tot het bepaalde in deze verordening te herleiden zijn. De – meer van algemeen van aard zijnde – opvatting van het college van GS dat de uitbreiding niet past in het gaaf cultuurhistorisch waardevol en kleinschalig landschap valt niet te herleiden tot enige regel uit de verordening, noch uit het bestemmingsplan Buitengebied. Zoals aangetoond in de onderbouwing van het wijzigingsplan, wordt aan de waarden, zoals die in het bestemmingsplan Buitengebied en in de thans geldende provinciale verordening zijn opgenomen geen (onevenredige) afbreuk gedaan.

Ten aanzien van de bedrijfsomvang constateren wij dat het college van GS de mogelijkheid in het bestemmingsplan Buitengebied om in Middag-Humsterland bouwvlakken te vergroten tot maximaal 2 hectare in beginsel hebben geaccepteerd, nu zij op dit punt geen reactieve aanwijzing hebben gegeven. Daarmee wordt schaalvergroting van agrarische bedrijven tot die maat in dit naar aard relatief kleinschalige landschap kennelijk aanvaardbaar geacht. Het college van GS beargumenteert niet waarom dit in de onderhavige kwestie niet mogelijk zou zijn, nu de te beschermen waarden met dit plan gerespecteerd worden.

Wij delen overigens de opvatting dat het bedrijf te groot wordt niet. Het bebouwd oppervlak is circa 1,5 hectare. Deze maat is redelijk gangbaar in de agrarische sector en maakt het bedrijf zeker niet tot een uitschieter in de landbouwsector. De omvang van 2 hectare wordt enkel bereikt door het geheel aan maatregelen om het bedrijf verder landschappelijk in te passen.

Hoewel het hier gaat om uitbreiding van een vleeskuikenbedrijf, merken wij op dat in algemene zin de schaalvergroting in de agrarische sector zich doorzet. Dat geldt naast de intensieve veehouderij ook voor melkveebedrijven die medebepalend zijn voor de landschappelijke context. Uit onderzoek blijkt dat moderne melkveebedrijven op termijn zeker 2 hectare bouwblok nodig zullen hebben.⁴ De ontwikkeling van melkveebedrijven zal ook doorzetten voor een aantal van de (omliggende) melkveebedrijven in Middag-Humsterland. Ter ondersteuning van de te verwachte groei in de melkveehouderij wijzen wij ook op het melkquotum dat gaat verdwijnen en het recente besluit van de Staatssecretaris om geen dierrechten in te voeren in de melkveesector.

Ons inziens is het daarom niet terecht om de gevraagde uitbreiding van onderhavig bedrijf te spiegelen aan omliggende bedrijven die bouwmogelijkheden (nog) niet ten volle hebben benut. Dit geeft een vertekend beeld en doet geen recht aan de ontwikkelingsmogelijkheden dat het bestemmingsplan, met een looptijd van 10 jaar, in zich heeft. In essentie is dit ook een kritiekpunt dat wij hebben bij het door Libau gegeven advies (verwezen wordt naar bijlage 7 van deze toelichting).

⁴ Grootschalige landbouw in een kleinschalig landschap, onderzoek in opdracht van provincie Noord Holland en Ministerie van LNV, februari 2010

Naar onze mening wordt voldaan aan de voorwaarden voor toepassing van de wijzigingsbevoegdheid, is geen sprake van strijd met de provinciale Omgevingsverordening en geven wij de ondernemer op basis van deze constatering ruimte om het bedrijf te ontwikkelen tot een duurzame, toekomstbestendige onderneming.

Voor wat betreft de afweging over het bedrijfsbelang erkent het college van GS dat er een bedrijfsbelang met het uitbreidingsplan is gemoeid. Het college van GS hecht echter een zwaarder belang aan de landschappelijke waarden van het Middag-Humsterland. In de onderbouwing bij de wijzigingsbevoegdheid en hiervoor hebben wij duidelijk gemaakt dat ons inziens de landschappelijke waarden niet worden aangetast.

Ook stellen wij dat het niet toestaan van uitbreiding het bedrijf op termijn zal sluiten. Om op termijn een rendabel en duurzaam bedrijf te kunnen blijven uitoefenen, zal het bedrijf mee moeten in de ontwikkelingen die gaande zijn. Het houden van diervriendelijk en langzaam groeiend pluimvee betekent dat de bezettingsgraad binnen het bedrijf van ca. 21 vleeskuikens/m² terug gaat naar ca. 12 tot 15 vleeskuikens/m². Wanneer het bedrijf meegaat of liever mee moet in de ontwikkelingen die gaande zijn en geen nieuwe stalruimte kan worden gebouwd, betekent dat voor het bedrijf dat het huidige aantal vergunde kippen van 142.000 teruggebracht moet worden met 30% tot 50%. Dit betekent een onaanvaardbare afname van bedrijfsomvang en dus van bedrijfsomvang. Tegenover deze forse afname aan omzet staan tegelijkertijd hogere kosten. Het bedrijf moet investeringen plegen voor het aanpassen van de stalsystemen van drie bestaande stallen ten behoeve van de reductie van ammoniakemissie. Eén en ander zal tot gevolg hebben dat het bedrijf op termijn niet meer levensvatbaar zal zijn.

Reactie strijdigheid artikel 4.34

Artikel 4.34 van de Provinciale Omgevingsverordening gaat over Nationaal Landschap Middag-Humsterland. In lid 1 staat voorgeschreven dat een bestemmingsplan (lees wijzigingsplan) dat betrekking heeft op het Nationaal Landschap Middag-Humsterland regels worden gesteld ter bescherming van de landschappelijke openheid, het reliëf, de karakteristieke verkaveling, het beloop en profiel van watergangen en wegen en alsmede het daarmee samenhangende reliëf en de aanwezige wierden en dijken. De regels die een bestemmingsplan moet bevatten over het Nationaal Landschap zijn opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied. In dit opzicht is destijds aan dit bepaalde van de verordening voldaan (het college van GS heeft toen niet aangegeven dat het plan niet voldeed). Het huidige wijzigingsplan leidt tot een vergroting van het bouwvlak en de regels uit het moederplan zijn voor deze gewijzigde bestemming van toepassing. Een wijzigingsplan kan geen nieuwe regels (anders dan die uit het moederplan) bevatten, zodat alleen al om die reden het wijzigingsplan niet in strijd met dit bepaalde uit de verordening kan zijn.

Conclusie

Alles overziend menen wij dat wij te maken hebben met een agrarische ondernemer die zich duurzaam ontwikkelt, dat doet met alle aandacht voor maatschappij en omgeving, binnen gestelde provinciale en gemeentelijke kaders. Wij zien in de reactie van de provincie op bovenstaande punten geen aanleiding om de procedure te staken of het wijzigingsplan aan te passen.

Het plan is vervolgens als ontwerp ter inzage gelegd van 6 februari 2014 tot en met 19 maart 2014. Tijdens deze periode zijn twee zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen zijn behandeld in de Nota van zienswijzen, behorende bij het vaststellingsbesluit en hebben geen aanleiding gegeven om tot aanpassing van het plan danwel de planprocedure te staken.

7.2 Economische uitvoerbaarheid

De gemeente is niet in financiële zin betrokken bij de realisering van de uitbreiding van het bedrijf. De gemeente zal met de initiatiefnemer een exploitatie- alsook een planschade-overeenkomst aangaan. Op grond van het voorgaande kan worden aangenomen dat de uitvoerbaarheid van het wijzigingsplan is gegarandeerd.

